

[Margrete Auken]

med deres underlige valenhed har ført et partipolitisk slagsmål, ualvorligt, pjattet og temmelig konsekvensrigt, tror jeg, for den debat, som vil følge. Jeg synes, det er skuffende. Jeg er også meget forbløffet over, at det kunne ske. Jeg havde ventet, at både venstre og konservative havde en helt anderledes vilje til at gå ind i samtalen, og jeg havde nok også ventet, at kristeligt folkeparti havde været lidt mere.

Det er der ikke noget at gøre ved. Vi må lade den debat, der følger efter uden for huset, afgøre, om vi har brug for at foretage os yderligere eller vi har den sikring, som vi ønsker, af, at kirkens frihed ikke antastes af partipolitiske interesser.

Jeg har et par bemærkninger i anledning af omtalen af den tale, Hanne Engberg holdt i sin tid, i foråret 1981, under den kirkepolitiske debat. Jeg har sjældent oplevet et så elendigt citatarbejde som det, kirkeministeren lavede. Jeg erindrer Hanne Engbergs tale – jeg siger det, fordi den er blevet sådan bagtalt her – som en meget grundtvigsk tale, hvor Hanne Engberg faktisk risikerede – hvad jeg har lidt svært ved selv – det, som Grundtvig forestillede sig, den frie kirke, som var helt uafhængig af statslig indblanding af nogen art, i fri og livlig samtale menighederne imellem. Det var det, Hanne Engberg vovede, og hun siger det et sted på den, synes jeg, meget grundtvigske måde (Folketingstidende 1980–81, sp. 7815):

»Hvor ingen central styring er nødvendig, bør en sådan ikke findes. Interesse, fantasi, omsorg for sig selv og næsten er egenskaber, vi ønsker at fremme i et socialistisk samfund; det gælder også de såkaldt åndelige sager.«

Derfor skal de have lov til at leve uafhængigt af staten.

Og kirkeministeren citerede Hanne Engberg for dette med, at folkekirken gik hen og døde. Lad os nu lige høre hele citatet, for det var en fantastisk forvanskning. Hanne Engberg forestillede sig, at vi fik frimenigheder og valgmenigheder. Det er visionen hos Hanne Engberg. Hun sagde, at så kunne det være – det er sp. 7817 – »vi da fik konkurrerende frikirker, som nogle også har været inde på her i dag. Det kunne være, at vi sågar fik en kirkekamp« – det er den, Bodil Koch dengang og jeg nu går meget ind for – »ja, det kunne endda være, at folkekirken gik hen og

døde. Men ville det være så slemt? Hvem har sagt, at kristendommen skal gemmes i statskirkegevandter, ligesom socialismen er blevet gemt i socialdemokratismen?« Der var et opgør på spil med fru Tove Lindbo Larsen dengang.

Ja men Grundtvig ville have jublet, kære kirkeminister, og jeg beklager, at jeg ikke selv har udvist samme mod til at kaste kirken ud i en sådan manglende understøttelse fra staten. Det tør jeg ikke gå ind for personlig, og SF har ikke nogen erklæret kirkepolitik, så det er til frit slagsmål hos os. Jeg personlig er lidt nervøs for at tage så vide konsekvenser, som Hanne Engberg gør, men jeg beundrer hende for, at hun tør.

Hr. Erhard Jakobsen er jo en gave til os en gang imellem, og jeg vil også takke hr. Poulsgaard for det, han sagde efter alt det kaos og klummer og rod, der var i kirkeministerens tale, fulgt livligt op af venstres ordfører, som kun var klar på ét punkt – det var ved at takke for den, og det synes jeg var rørende. Men så kommer der helt klar snak fra hr. Erhard Jakobsen og fra hr. Poulsgaard. Der er ikke noget at tage fejl af her: en præst er ikke til at kende fra en skolelærer, som ikke er til at kende fra en politibetjent, som ikke er til at kende fra et postbud.

Nu er der faktisk en hel del tjenestemænd her i landet, også inden for staten, som har fået til opgave at kæfte op om deres holdninger. Tænk, hvis en universitetsprofessor ikke måtte være kritisk i sine forelæsninger! Det er under embedsudøvelsen! Hvis han ikke må det, er der mange, der skal afskediges. Der er en del af dem, der skulle afskediges, netop fordi de ikke er kritiske, men er for kedsommelige og ikke bestiller noget. Men i det omfang de bestiller noget, vil man gang på gang høre kritik af samfundet.

Vi har lykkeligvis en masse tjenestemænd, som føler deres ansvar over for det samfund, de tjener, så stærkt, at de også tør tage samtalen op under deres tjeneste. I den sammenhæng adskiller præsterne sig som tjenestemænd ikke fra de andre tjenestemænd.

Så har vi den underlige ekstrabeskæftigelse at skulle forkynde. Det er noget, der ligger i vores præsteløfte, og det er tydeligvis ikke gået op for hr. Erhard Jakobsen, men det skal jeg ikke bebrejde ham.

Roesen, der er alfa og omega i dansk kirkeret – selv når Roesen skal citere kirkeret-